

MIGRÁCIÓ ÉS ELRETTENTÉS

1. Bevezetés

Mostanában a közbeszéd része lett a migráció. A tömeges migráció okozta válsághelyzet a migrációs félelem. Az ideiglenes műszaki határzár és a megerősített jogi határzár vagy köznapi nevén a „fal”. Mindezen fogalmakhoz jellemzően kapcsolódik egy újabb fogalom mely meghatározza gondolkodásunkat a migrációról ez pedig az elrettentés. Elrettentő büntetőpolitika, elrettentő migrációs politika. Tanulmányomban mely a Szent Lászlótól a modern rendészettudományig című tudományos konferencián elhangzott előadás írott változata ezt a fogalmat és a fogalomhoz kötődő jellemzőket járom körbe. Előzetesen csak annyit az elrettentés nem egy haszontalan, kirekesztő a migránsokat megbélyegző büntetőpolitika. Megfelelő célból, arányos ideig és humánusan használva igen hatékonyak és eredményesnek nevezhető. Elsőként történelmi visszatekintést teszek Szent László Törvényeire, majd a migráció és az elrettentés fogalmát járom körbe. Ezután az elrettentést teszem a migráció jelenségével kontextusba. Az összegzésben végül a következtetéseket és lehetséges jövőbeni fejlesztéseket írom le.

2. Szent László király Dekrétomai

Szent László (1046-1095) halálának 940. szenté avatásának 825. évfordulóját ünnepeljük. Törvényei közül három törvényt emeltem ki. Meg kell mindenképpen jegyezni, hogy a törvények az adott kor színvonalához igazodnak. A büntetések, mint a pénzbeli, a fizikai a testi csonkítás és a kivégzés szintén megfelelnek a korsellemnek. Szent László király törvényeit a katolikus vallásnak megfelelően hozta meg. A katolicizmus a lelket menti meg a kárhozattól a test sanyargatása, elpusztítása, fizikai megsemmisítése ezért számára teljes mértékben elfogadott. I. Törvénykönyv (1092) 17. Fejezet „Külföldi papok befogadásáról Ha valamely idegen egyházi személy püspökének ajánlólevele nélkül jön ebbe az országba, ítélettel vagy tanúbizonyossággal vizsgálják meg, netalán nem szerzetes-e, vagy nem gyilkos-e, vagy nem olyan-e, aki valamely rend tagjaként tett fogadalma” II. Törvénykönyv (1077). 18. Fejezet „Az idegenek kereskedéséről Ha más országokból jönnek vendégek valamely határvidékre ló vásárlás vagy egyéb dolgok vétele céljából, az ilyenek az illető határvidék ispánjának a követével együtt menjenek a királyhoz, és a király engedélye alapján, amit és amennyit nekik megenged, a király poroszlója előtt vásárolják meg”. III. Törvénykönyv (1077). 15. Fejezet „Azokról, a kik megvetik a király törvényét A ki tehát a király és a nagyok törvényét megtöri: ha püspök, vegyen ítéletet a király akaratja szerint; ha ispán, fosszák meg az ő ispánságától; ha százados, vessék ki tisztéből és azonfelül ötvenöt pénzzel bűnhődjék. „

Jellemző szavak „befogadás” „idegenek” „menedék” „bűnhődjék” ezeket mai is használjuk, még a kontextus is hasonló. Tehát idegenek csak engedéllyel léphettek, tevékenykedhettek a királyságban. Az elrettentés már itt is jelen van. Ez nem más mint a bűn nem maradhat büntetlenül és a büntetés elkerülhetetlensége. A király személye a korona

szentsége egy az országgal. Erős az a király (ország) aki (amely) a területi szuverenitását meg tudja védeni. Ha végigtekintünk Szent László életén és lovagi tettein ez a harcias védelem végigkísérte uralkodását..

3. A migráció fogalma

A migrációnak sok meghatározása, fogalma létezik a tudományos világban. Számomra a következő , amely a leginkább lefedi a jelenséget. A migráció egy olyan folyamat, amelyben a személyek lakóhelyet, illetve társadalmat váltanak oly módon, hogy ez váltás átmenetiből tartóssá huzamossá válik.

A népességmozgás tipikus esete az évszázadok óta folyó munkaerő-migráció. Emellett a munkavállalási szándék mellett számos tényező növeli a migrációs hajlandóságot. Ugyancsak évszázados , talán inkább évezredes múltja van a vallási, etnikai ,politikai üldözöttek migrációjának. Az utóbbi időben egyre inkább megfigyelhető a migrációs motívációkban a politikai és gazdasági tényezők keveredése. Azonban mind politikailag mind jogilag és társadalmi szempontból is el kell különíteni a két faktort egymástól.¹ Az ösztönzők két csoportba sorolhatók aszerint, hogy a migráns személyt vonzzák vagy taszítják : „push” faktornak nevezzük a taszítóerőket „pull” faktornak a vonzóerőket Ezt a fogalmat Ravenstein. 19. századi brit statisztikus alkotta meg.²

A migráció eltérő fajtái: Charles Tilly Áthelyeződött hálózatok című írásában a következő tipizálást használja: „Egy elnagyolt de talán hasznos tipológia különbséget tesz telepes, kényszer-,körkörös, lánc és karriermigráció között. A megkülönböztetés alapja a küldő és fogadó hálózatok közötti kapcsolat.” Azért tartom fontosnak e hálózatelmélet megjelenését írásomban, mert a migráció ha meg is növekszik alapvetően ugyanazokat az utakat és kapcsolatokat használja, mint „békeidőben.”

Nemzetközi migráció. Nincs rá meghatározott egyértelmű definíció. Megfogalmazásomban minden ami két vagy több szuverén állam térség vagy egymástól elkülönült földrajzi terület közötti bármely okból és célból történő migrációt eredményez. Az ismérvei hármas tagolásúak és a következők. Az első a közigazgatási határok átlépése Schengeni övezet esetén ezek formálisak , ebben az Európai Unió hármis alap gondolata markánsan megjelenik. Áruk, szolgáltatások és személyek szabad áramlása. Megjegyzem a fenti alapelv nem a modernkori népvándorlásra és a migrációhoz kapcsolható intézkedésekre lett megalkotva. A második huzamos időtartamra szól. Ha munkavállalásról házasságról beszélünk ez egyértelmű. A válság okozta migrációnál nagy kérdés ,hogy meddig kell ellátni a menekülteket, bevándorlókat. Felmerül a kérdés ,hogy vajon visszatérnek hazájukba vagy nem A harmadik társadalmi, kulturális és nyelvi váltás a nemzetközi migráció esetében. Általában nem demokratikus és gazdaságilag fejletlenebb országból, területről érkeznek a migránsok. Sokszor háborúból menekülve, egy közigazgatás és meghatározott jogrend nélküli országból. Egy teljesen új kulturális területre való érkezés komoly kihívás elé állítja a migránsok identitását. Előkerül a régi vita asszimiláció vagyis a teljed identitás, nyelv kultúra feladása, vagy integráció ami azt jelenti, hogy csak annyit ad fel a bevándorló az identitásából, amennyi a túléléshez, a munkavállaláshoz elengedhetetlen. Ezt szemléletesen Koller Boglárka Identitásháló elmélete mutatja meg. „Ezt úgy lehet elképzelni, mint egy olyan hálót ,amelynek minden

¹ Jungbert Béla: Az embercsempészet mint az illegális migráció egy fajtája. In: Sík Endre – Tóth Judit (szerk.) Táborlakók, diaszpórák, politikák. MTA PTI, Budapest, 1996. 195-241. o.

² Hárs Ágnes :A nemzetközi migráció néhány problémáiyáról. Szociológiai Szemle 1992/2. 123-137. o.

egy-egy pontján egy-egy karácsonyfaizzó van, amely adott esetben ég, máskor nem. Az is előfordulhat hogy egy izzó erősen ,vagy halványabban ég, illetve ,hogy sok vagy kevesebb izzó ég egyszerre. Az egyén élete során időről időre változtatja kötődéseit, azok fontossági sorrendjét. Az identitáselemek viszonya nem hierarchikus, hanem mellérendelt.”³ Ezt a migráció tekintetében úgy lehet értelmezni, hogy bizonyos „karácsonyfaizzókat” az egyén lecserél, hogy minél jobban integrálódni tudjon. Ezen lecserélt égők száma ,annyi ,amennyi feltétlenül szükséges az új helyzethez való alkalmazkodáshoz. Ennek ellenpontosításához az egyén identitásának legfontosabb égői erősebben égnek. Ha ez túl erős, az már az ellenállás a kulturális befelé fordulás jele.

A nemzetközi migráns statisztikai elemzése nehézkes. Az adatfelvételt megnehezíti, hogy az önbevalláson alapuló minták az egyén szubjektív megítélésétől függenek, valamint, hogy egy migráns több céllal is érkezhetsen. Úgy mint egyszerre menekült és gazdasági bevándorló, vagy tanulni jön párhuzamosan munkát vállal de ilyen lehet a családsegítés is. Nagy a látencia. Hiányzik az egészséges definíció.

A Nemzetközi migráció típusai a rövid távú tartózkodó. Úgy is lehet értelmezni mit határozott idejű vagy átmeneti tartózkodás. Ebben az esetben a hazába való visszatérés valószínű. Magába foglalja a szezonális (elsősorban mezőgazdaságban, építőiparban vagy a tömegturizmushoz kapcsolódó szolgáltatási ágazatokhoz kapcsolódó) vándorlást, az ingázó (államhatárok menti munkaerőmozgásból eredő vándorlást és az időbeni ritmus nélküli, szabadidős hivatás- vagy bevásárló turizmus.⁴ Tranzit vándorlás Azokat az országot és területeket értem ide, melyek nem célországok de át kell rajtuk kelni. Hosszú távú tartózkodó (letelepedett, bevándorolt), A magyar jogban ilyen a fél éven belüli a három hónapot meghaladó tartózkodás. A befogadó ország joga eldönteni a végleges állampolgárság megadására. Gazdasági célú migráns (vendégmunkás, ingázó, szezonális munkás). Megegyezik a rövid távú tartózkodóknál taglaltakkal. Politikai: a világ fejlett és fejletlen régiói között meglévő tetemes életminőség-különbség miatt valamint a demokratikus és egyes polgáraikat üldöző anti-demokratikus államok között biztonsági okok miatt létezik gazdasági és politikai migráció.⁵ Tehát az üldöztetés, a hatalom általi ellehetetlenülés, kényszer miatti kivándorlás, menekülés. Gazdasági: a jobb megélhetés az új karrier miatt. Mindegyik migráció önkéntes, egyéni döntés de a gazdasági a leginkább nevezhető az egyén racionális alapon meghozott döntésének. A gazdasági migráció egy sajátos formaként értelmezhető a az úgy nevezett befektetői letelepedés.⁶ Ökológiai Egyre inkább fogynak a természeti erőforrások. Az Észak-Afrikai, Közel-keleti rész úgy nevezett félholdjában az sivatagosodás, a vízhiány és ezzel összefüggésben a megtermelt élelem csökkenése szintén a területen élők elvándorlását okozza. Kulturális: tipikusan a vallási üldözés. Amit az Iszlám Állam, vagy korábban a tálibok Afganisztánban tettek. *Migráns A lexikon megfogalmazásában: „Idegen állam lakosainak, polgárainak az állam területére lépése oly szándékkal, hogy állandóan ott éljenek, maguknak új otthon alapítsanak”⁷.*

³ Koller Boglárka :Nemzet ,identitás és politika Európában. L'Harmattan Zsigmond Király Főiskola. Budapest 2006. 47-48.o.

⁴ Illés Sándor – Kincses Áron Migráció és cirkuláció 2009. 731-732. o.

⁵ Korinek László: Kriminológia 2. Magyar Közlöny Kiadó. Budapest, 2010. 420.o.

⁶ A befektetői letelepedés hazai szabályozásával kapcsolatban vö. Molnár Tamás: A bevándorlás kezelése az Európai Unió tagállamaiban: Magyarország migrációs jogi szabályozása és migrációs politikája. In: Jakó Nóra – Kardos Lili (szerk). A schengeni övezet és a külső határok: görcső alatt az Európai Unió határigazgatása. Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar Európa Tanulmányok Központja. Szeged, 2013. 88.o.

⁷ Pallas Nagylexikon. Forrás: <http://mek.oszk.hu/00000/00060/html/013/pc001303.html#7> (Letöltés ideje: 2016.11.15.)

A bevándorló jogi kategória. Amit a magyar jog így értelmez: „Az a bevándorolt jogállású külföldi állampolgár, aki az illetékes magyar hatóság által kiadott érvényes bevándorlási engedéllyel életvitelszerűen él Magyarországon és az ország területén bejelentett lakóhelye van.”⁸ Ezt az ENSZ nemzetközi migrációval foglalkozó szervezetei állásfoglalásukba így határozták meg: „Az a személy, aki a jelenlegi lakóhelyéhez képest egy másik országba költözik legalább egy éves időtartamra, azért hogy a célország legyen az új lakóhelye.”⁹ Földrajzi megközelítés alapján Kibocsájtó/ származási ország (Szíria) Befogadó ország (Németország) Transzit ország (Magyarország) Miután áttekintettük a migráció jelenségét vizsgáljuk meg , az elrettentés elméleti háttérét.

4. Az elrettentés elmélete

Ahhoz hogy megértsük az elrettentés dogmatikáját, vissza kel nyúlunk ahhoz a tételhez, amiben megszületett. Ezt Borbíró Andrea kriminológus így fogalmazza meg „A klasszikus paradigma az akarat szabadság tételén alapul. Az embert olyan racionális, szabadon cselekvő egyénnek tekinti, akinek magatartását, döntéseit csupán saját jól felfogott önérdeke alakítja. A klasszikus paradigma szerint ezért a bűnözésnek nincsen különösebb oka azon túl, hogy egyének saját érdekeiket követve úgy döntenek, hogy bűncselekményeket követnek el, mert ez nekik valamiért jó, azaz megéri (ezért hívják az ide tartozó kriminológiai elméleteket döntési vagy akarati elméleteknek is)”¹⁰.

A büntetés elkerülhetetlensége adja annak visszatartó erejét. Ezen elvek Cesare Beccaria (1778.) A bűnökről és büntetésekről¹¹ című munkájában jelennek meg. Ez volt az úgy nevezett klasszikus paradigma kialakulása. Ez a büntetőpolitika sokáig háttérbe szorult. Majd az 1970.-es évektől fokozatosan a jóléti államok válsága és összeomlása után újra előtérbe került. Ezt hívjuk neoklasszikus büntetőpolitikai fordulatnak és 1984-re datálható. Megjelent a rendteremtő vagy más néven rendfenntartó állam és az elrettentés dogmatikailag is ekkor került újra a fókuszba. Jellemzően párban szokták emlegetni a semlegesítéssel, vagyis a személy vagy a tett semlegesítésével. De vajon magát az elrettenést mi alapozza meg. Egy jelenség mint a bűnözés nagyságának, hirtelen megváltozása , mely változást a felderítések száma nem tud követni. Magyarországon az 1985.–1992. között a regisztrált bűncselekmények száma négyszeresére emelkedett, és a gazdasági-társadalmi változások az oksági folyamatokat is jelentősen átalakították.¹² Szabó András kriminológus 1992-ben írta meg az Igazságosan vagy okosan? című könyvét, melyben az ötödik fejezetet szentelte az elrettentés körbejárásának. Szabó András így vezette le az elrettentés elméletét, mely részekből áll: fenyegetés, fenyegetés beváltása, választási lehetőség és felelősség, előnyök és hátrányok egyenlege, bizonyosság és szigor (elkerülhetetlenség).¹³ Mint minden büntetésnek van generális és speciális elrettentő hatása. Itt a generális büntetésnek a potenciális bűnelkövetők a címzettjei. Speciális büntetés a már megbüntetett személyre hat. Szabó András értelmezéséből tökéletesen látszik, hogy a rendőrségi létszám a felderítések száma nem képes lépést tartani a regisztrált

⁸ http://www.valasztas.hu/ep2004/04/hu/informaciok/20_12.html(Letöltés ideje: 2016.11.15.)

⁹ United Nations Statistic Division. <http://unstats.un.org/unsd/demographic/sconcerns/migration/migrmethods.htm> (Letöltés ideje: 2016.11.15.)

¹⁰ Borbíró Andrea – Gönczöl Katalin – Kerecsi Klára – Lévay Miklós Kriminológia. Wolters Kluwer Kft. Budapest, 2017. 36.o.

¹¹ Cesare Beccaria: A bűnökről és büntetésekről. Attractor könyvkiadó kft. Budapest, 2012. 112. o.

¹² Borbíró Andrea – Gönczöl Katalin – Kerecsi Klára – Lévay Miklós: i.m. 754. o

¹³ Szabó András : Igazságosan vagy okosan? Akadémiai Kiadó. Budapest, 1993. 99-100. o.

bűncselekmények számának növekedésével, viszont a társadalmi elvárás jelentős nyomás alá helyezi a rendészeti szervezeteket. Vagyis megjelenik az állami cselekvési kényszer, mely utat nyit a paradigma váltásnak. Ez pedig az elrettentés jellemzői közül a legfontosabb a tett alapú büntetés amely egyben tett arányos is. Büntett és büntetés. Nem nézi sem az elkövető sem az elkövetés pszichológiai, szociológiai vagy kulturális körülményeit. Nagyon jól alkalmazható a hirtelen megnövekedő jelenségek, mint a bűnözés vagy a migráció kezelésére ez tény. Generális prevenciójú. így mindenkire ugyanúgy érvényes gyors és látványos eredménnyel jár. Relatív olcsó mert nem igényel komolyabb szervezet fejlesztését csupán az egyszeri technikai beruházás szükséges. Büntetőjogilag valamennyi visszatartó ereje van és bűnmegelőző hatásáról beszélhetünk, de nem a bűnmegelőzés klasszikus hármastagolásának az értelmében. Az elrettentés leginkább elterjedt formája az őrizetbe vétel. „Az őrizetbe vételek száma csökkent a bűnözést mert közvetlen és azonnali nyomozás-eredményességet vagy társadalmi reagálást mutat.”¹⁴ Felvetődik a kérdés, hogy a migráció nem bűnözés, a migráns nem bűnöző.

5. Elrettentés hatása a migrációra

Az elrettentés elméletében a tettet büntetjük de a (neo)klasszikus paradigma már nem csak a tettet bünteti, hanem a technikai, környezeti eszközök fejlődésével a tett elkövetését nehezíti vagy akadályozza meg. Ezt hívjuk környezeti kriminológiának vagy szituációs bűnmegelőzésnek. Ronald W. Clarke¹⁵ amerikai kriminológus dolgozta ki az elméletet. Sokan a kriminológiai tudományos körökből köztük maga Clarke sem tartja kriminológiának, tudománynak mivel a bűnözés oksági összefüggéseit nem vizsgálja és nem ad rá magyarázatot. Pusztán technikai megoldások összességének tartja. Tökéletesen látszik az elv megjelenése az ideiglenes műszaki határzár mint biztonságtechnikai eszköz és a megerősített jogi határzár működésében. Tekintsük át az előzményeket, melyek megismerése az elrettentés céljának tisztázása érdekében szükségesek. Ezek az illegális migráció tekintetében a következő képen alakultak. Már a 2000-es évek vége óta folyamatosan növekedett a migráció világszerte. Európában is éreztette hatását majd 2015-ben a migráció drasztikus mértékben hirtelen megnőtt. Ennek a dinamikáját a Frontex jelentésében így szerepel. Az illegális határátlépések száma a nyugat-balkáni útvonalon 2009–2015 között.¹⁶ 2009.-ben 3090 fő 2010.-ben 2370 fő 2011.-ben 4650 fő 2012.-ben 6390 fő 2013.-ban 19950 fő 2014.-ben 43360 fő 2015.-ben 764038 fő. Forrás: Frontex.eu. Magyarország tekintetében ez így jelent meg, és a Magyar Rendőrség hivatalos oldalának az adatai is ezt jól mutatják.¹⁷ A tiltott határátlépések számának növekedése havi megoszlásban 2015 során május 31-én 2735 fő, június 30-án 7226 fő, július 31-én 10677 fő, augusztus 30-án 19069 fő, szeptember 30-án 30949 fő volt. Az ideiglenes határzár védelem felállítását követően ez a szám drasztikusan csökkent, egy-két fő és harminc fő között mozgott. Egy-egy kiugróbb átlépés mellett ami kétszázötven főt jelent napi szinten.

Felmerül a kérdés, vajon a kialakított fizikai eszközök az ideiglenes technikai határzár és a jogi határzár védelem együttesen alkalmasak lehetnek a migráció

¹⁴ Szabó András: i.m. 98-125. o.

¹⁵ Clarke, W. Ronald Situational Crime Prevention: Its Theoretical Basis and Practical Scope. The University of Chicago Press Journal. 1983. Vol. 4. 225-256. o.

¹⁶ Frontex.eu: <http://frontex.europa.eu/trends-and-routes/westernbalkan-route> (Letöltés ideje: 2017.06.23.)

¹⁷ Police.hu Elfogott migránsok – dátum szerinti lekérdezés <http://www.police.hu/hirek-es-informaciok/hatarinfo/elfogott-migransok-szama-lekerdezes> (Letöltés ideje: 2017.06.27.)

megállítására. Az igazság, hogy nem alkalmasak. Nem is lehet ezt a célt elvárni tőlük. Csak a lelassítására. Ahogy azt Ritecz György és Sallai János megfogalmazza „*tudománytalanok lennünk, ha nem látnánk be, hogy a kerítés valóban megoldás, de nem az illegális migráció kezelésére, hanem annak egy adott határszakasztól, egy adott régiótól való időszakos elterelésére.*”¹⁸ E kijelentés egybecseng a szituációs bűnmegelőzés esetén az úgy nevezett áttevődés, áthelyeződés jelenségével. Vagyis, hogy az elkövető mivel nem éri meg neki a tett elkövetése, azt máshol próbálja meg végrehajtani. Véleményem szerint a kerítés feladata a migrációt megfelelő irányba terelve a migránsokat a hotspotokhoz irányítani, ahol a rendészeti szervezetek megteremtik a közigazgatás szervezeteinek és az államnak az ellenőrzéshez és a működéséhez szükséges időt. Az állampolgárok biztonságérzetét maga a fal felépítése nagyban megnövelte.

Fontos leszögezni ismét hogy, a migráns nem bűnöző. Nem is szabad ezzel megbélyegezni. Az áldozati állapothoz közelebb áll, hiszen aki elhagyja a hazáját, az otthonát egy elképzelt szebb világ kedvéért, vagy az üldöztetés elől menekül, bárhogy is nézzük az áldozat. A migráns fogalmába beleértem a jogi és a nem jogi kategóriákat is. Lényeges megállapítani., hogy a migráció jelensége és a migránsok szándéka a bevándorlás eltér a bűnözők magatartásától ami a helyszínről való elmenekülés, még ez a migránsoknál a menekült státusz elérése. De ez a tranzit országokra nem igaz. Egy nemzetállam sem engedheti meg, azt hogy szuverenitása csorbuljon akként hogy a területén a tudta nélkül idegenek tartózkodjanak vagy azon átkeljenek. Az államnak reagálnia kell. Ez a büntetőjog kiterjesztése, új normák beemelése. Jellemzően a már említett fogva tartás – letartóztatás – kiszélesítése illetve meghosszabbítása lehet. Ide sorolom az illegális migránsok kiutasítását vagy a tranzit zónába kísérését is, mivel szerintem dogmatikailag megfelel az izolációval. Vagy egy meghatározott helyen lesz az illető fogva tartva vagy az ország területéről lesz máshová „izolálva”. Hautzinger Zoltán ezt így fogalmazza meg „*A vonatkozó jogalkalmazás nem homogén a magyar jogrendszerben sem. Az illegális bevándorlás (beutazás, tartózkodás) jogkövetkezményei származhatnak büntetőjogon kívüli normákból, de megjelennek a büntetőjog rendelkezései között is. Hatékonyágánál, így különösen a jogellenes beutazásból vagy tartózkodásból származó állapot mielőbbi megszüntetéséhez fűződő társadalmi érdek primátusánál fogva elsődleges jogi instrumentumként az idegenrendészeti jog jöhet számításba...*”¹⁹ majd hozzáteszi „*Az idegenrendészeti eljárás a kiutasítás kiszabásával, szükséges esetben – a menedékjogi eljárást ide nem értve – kitoloncolás alkalmazásával megszünteti a jogellenes tartózkodást minden más, az idegenrendészeti szankcióból eredő joghátrányból egyébként származó további szankció alkalmazásának lehetőségére tekintet nélkül.*”²⁰

6. Összegzés

Az elrettentés mint láttuk egy hirtelen megváltozó állapot kezelésében nagyon jól tud működni. Hosszú távon nem oldja meg a problémát. Az okokat nem tárja fel és túl általánosító vagyis az egyes ügyekben eljáró bíróságoknak kell a körülményeket megfelelően feltárni. természetesen ez a kiutasítás, illetve a tranzit zónába kísérés esetén nem igaz. Értéke, hogy időt ad a jó gyakorlatok kidolgozásához. Hátránya szervezett

¹⁸ Ritecz György – Sallai János: A migráció trendjei, okai és kezelésének lehetőségei 2.0. Hanns Seidel Alapítvány. Budapest, 2016. 199. o.

¹⁹ Hautzinger Zoltán: Szemelvények a migráció szabályozásáról. AndAnn Kft. Pécs, 2016. 16. o.

²⁰ Hautzinger Zoltán: i.m. 17. o.

bűnözés növelő hatása, mint az emberkereskedelem, az embercsempészet, a prostitúció vagy a szervkereskedelem. De ide lehet sorolni a kézi nyíró eszközök elektronikus eszközök és térképek kereskedelmét is.

Összegezve az elretentés rövid távon hasznos hosszú távon már nem hatékony. Ennek oka az ember gondolkodásában keresendő. Minél nehezebb valamihez a hozzáférés és minél nagyobb igény van rá annál inkább megteremti a kereslet-kínálat piaci alapon működő kiszolgáló gazdaságát. Megoldás lehetséges irányai egyrészt a belföldi együttműködés növelése a rendvédelmi szervezetek, a polgárőrség helyi és központi szervezetivel az önkormányzatok, az önkormányzati rendszetek a mezőörség és a magánbiztonság szervezeteivel és szakembereivel. Másrészt a nemzetközi együttműködés, az Európai Unió szervezeteivel a migrációt kiváltó okok csökkentésében vagy megszüntetésében. A Frontex Európa Határ- és Partvédelmi Ügynökséggel az együttműködés fejlesztése és a Visegrádi Országok bevonása melyet nagyon fontosnak tartok. Egyéb szomszédos és távolabbi országokkal való együttműködés így a balkáni országok és az Észak-Afrikai országok.

Fontos megjegyezni, hogy az Európai Unió és Törökország közötti egyezség sokat javított a helyzeten. De nem lehetünk optimisták. Törökország bármikor ha csak ideiglenesen is megnyitja határait Magyarország komoly, hirtelen megnövekvő migrációval fog szembe nézni. Ez még akkor is bekövetkezhet ha a Földközi-tengeri utakat lezárják, vagy megnehezítik a migránsoknak az azokon való átjutást. A migráció továbbá minden kutatás szerint elhúzódó lesz. Ez betudható a környezeti a demográfiai , a gazdasági és a biztonsági illetve háborús okoknak. Hozzáteszem a migrációra Európának szüksége van. Ezt Szabó A. Ferenc a fenntartható fejlődésről és a demográfiáról szóló tanulmányában járta körbe.²¹ Ebben szerepel egy markáns adat: A Világ népessége és változásai nagyobb országok és régiók szerint (az ENSZ közepes becslése és előrejelzése) 1950-2050: Európa növekedése 2000-2050 között 10 százalék. Ezzel szemben nyugat iszlám régió 103 százalék, fekete Afrika 152 százalékos növekedést jelez előre. Európa és hazánk lakossága, fogy és öregszik. Magyarországnak kellenek bevándorlók, mert csökkenő tendenciát mutat az állampolgárai száma és saját erőből nem képes rövid távon ezt a kérdést megoldani. Ezzel a csökkenéssel egyrészt a gazdaság versenyképességét és gazdaságilag a jövő nyugdíjasainak a helyzetét nehezíti meg, kevés lesz az aktív nyugdíjfizető dolgozó másrészt a demográfiai fogyás az állam védekezőképességét, katonai potenciálját veszélyezteti és ezzel együtt szuverenitását rontja. Hogy milyen számban, honnan és kiket, az már egy másik tanulmány témáját képezi. Azt nem lehet elvitatni egy nemzetállamtól így hazánktól sem, hogy eldöntse kit (kiket) milyen feltétel(ek)el fogad be és ad neki(k) állampolgárságot. A megoldás a vegyes befogadás , ami a kontrollált de humánus ez emberi jogokra tekintettel lévő eljárás. Ebben egy átmeneti eszköz az elretentés politikája, mivel az okokat nem szünteti meg önmagában nem alkalmas a tömeges migráció semlegesítésére de időt ad az államnak a jó gyakorlatok kidolgozására. Végezetül egy példa, mely Székely Zoltán a Frontex munkatársának az előadásán hangzott el egy tudományos konferencián és engedélyével megosztom. *„A migráció olyan mint a víz. Ha kevés van belőle meghal az ember. Ha sok van belőle belefulladás az ember. Ha mérgezett megbetegszik tőle az ember.”*²²

²¹ Szabó A. Ferenc Fenntartható fejlődés és demográfiai problémák Nemzet és biztonság 2008. 2008./4 :41.o.

²² Székely Zoltán : Breaking the Waves. Keynote Speech, Jean Monnet European Public Policy Entrepreneurship workshop, National University of Public Service, Budapest, 2017.05.31 - 2017.06.02